

Zastavení výkonu rozhodnutí

Samotné podání exekučního návrhu může být kvalifikováno jako zneužití práva – jednání procesní strany, které je v rozporu s účelem procesní normy či procesního institutu. Jako postup přičící se účelu exekučního řízení – a tedy důvod pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. – je nutno hodnotit tzv. šikanózní exekuční návrh. Šikanózním exekučním návrhem je např. takový návrh, jehož podání není primárně motivováno snahou domoci se plnění, ale snahou zatížit povinného náhradou nákladů exekuce; o takovou situaci půjde zpravidla tehdy, kdy má oprávněný prakticky jistotu, že povinný v nejbližší době (řádově dnů) svůj závazek splní.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 366/2016, ze dne 28.7.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné M. B., zastoupené Mgr. A.G., advokátkou se sídlem v D., proti povinné V. V., zastoupené Mgr. Ing. J.P., advokátem se sídlem v P., pro 183 761 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Děčíně pod sp. zn. 47 EXE 5943/2011, o dovolání povinné proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 10. 2015, č. j. 14 Co 899/2013-86, tak, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 10. 2015, č. j. 14 Co 899/2013-86, a usnesení Okresního soudu v Děčíně ze dne 18. 3. 2013, č. j. 47 EXE 5943/2011-31, se ruší a věc se vrací Okresnímu soudu v Děčíně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Ústí nad Labem napadeným rozhodnutím potvrdil usnesení ze dne 18. 3. 2013, č. j. 47 EXE 5943/2011-31, kterým Okresní soud v Děčíně zamítl návrh povinné na odklad a zastavení exekuce nařízené usnesením téhož soudu ze dne 20. 10. 2011, č. j. 47 EXE 5943/2011-15. Odvolací soud – vázán právním názorem Nejvyššího soudu (vysloveném v usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 26 Cdo 2051/2014-81, kterým bylo předchozí rozhodnutí odvolacího soudu zrušeno), že nedostatek součinnosti ze strany oprávněné může být důvodem pro zastavení exekuce jen tehdy, vyžaduje-li tuto součinnost způsob prováděné exekuce (např. výkon rozhodnutí odebráním věci) – uzavřel, že skutečnost, že ještě před zahájením exekučního řízení oprávněná nesdělila povinné číslo svého účtu a nepodepsala čestné prohlášení pro úvěrující banku (tedy neposkytla součinnost pro včasné splnění dluhu povinnou) nemůže být důvodem pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Povinná v dovolání namítá, že právní posouzení věci odvolacím soudem je nesprávné a právní otázka výkladu ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. je dovolacím soudem rozhodována rozdílně – v této souvislosti poukazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. 26 Cdo 2051/2014, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1932/2005. Dále uvedla, že Ústavní soud v obdobné věci nálezem ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. IV. ÚS 3216/14, vyhověl ústavní stížnosti povinné a dovodil, že podepsání čestného prohlášení a jeho zaslání na adresu banky nepředstavovalo pro oprávněného časově ani administrativně náročný úkon a návrh na nařízení exekuce byl podán v době, kdy by oprávněný v případě poskytnutí požadované součinnosti již finanční prostředky s největší pravděpodobností obdržel. Šikanózní exekuční návrh přitom představuje postup přičící se účelu exekučního řízení a naplňuje hypotézu ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (srov. část první čl. II bod 7 zákona č. [404/2012](#) Sb. a část první čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“.

Dovolání je přípustné, neboť otázka, zda neposkytnutí součinnosti oprávněným pro včasné splnění dluhu povinným může být důvodem, pro který rozhodnutí nelze vykonat, a tedy zda takový nedostatek součinnosti před podáním samotného exekučního návrhu může vést k zastavení exekuce pro její nepřipustnost podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., jež byla dovolacím soudem již dříve vyřešena, má být posouzena jinak.

V projednávané věci byla na majetek povinné nařízena exekuce k vymožení pohledávky oprávněné ve výši 183 761 Kč z titulu vypořádání dědického podílu podle usnesení Okresního soudu v Děčíně ze dne 1. 2. 2011, č. j. Nd 179/2004-122, 35 D 569/2004. Povinná navrhla zastavení exekuce, neboť návrh na nařízení exekuce považovala za šikanózní, když svou povinnost vyplývající z exekučního titulu nemohla splnit kvůli neposkytnutí součinnosti ze strany oprávněné. Uvedla, že oprávněná záměrně zmařila možnost splnění dluhu povinnou - povinná si za účelem úhrady pohledávky vyřídila hypoteční úvěr a oprávněnou požádala, aby formou čestného prohlášení sdělila číslo účtu, na který lze pohledávku uhradit, což oprávněná nečinila a naopak následně podala návrh na nařízení exekuce.

Odvolací soud při rozhodování o odvolání povinné respektoval závazný právní názor Nejvyššího soudu, jenž vycházel z jeho ustálené rozhodovací praxe, dle které nedostatek součinnosti oprávněného může být důvodem k zastavení výkonu rozhodnutí jen tehdy, jde-li o nedostatek součinnosti při provádění exekuce, a to jejího konkrétního typu, jenž sám součinnost oprávněného vyžaduje [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2004, sp. zn. 20 Cdo 689/2003 (uveřejněné pod číslem 49/2005 Sbírkou soudních rozhodnutí stanovisek), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2005, sp. zn. 20 Cdo 404/2004, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1606/2005, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 20 Cdo 714/2013, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. 26 Cdo 2051/2014).

V mezidobí však Ústavní soud ve skutkově totožné věci (s rozdílem v osobě oprávněné) dospěl k závěru, že samotné podání exekučního návrhu může být kvalifikováno jako zneužití práva - jednání procesní strany, které je v rozporu s účelem procesní normy či procesního institutu. Jako postup přičítící se účelu exekučního řízení - a tedy důvod pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. - je pak nutno hodnotit tzv. šikanózní exekuční návrh. Uvedl, že šikanózním exekučním návrhem je např. takový návrh, jehož podání není primárně motivováno snahou domoci se plnění, ale snahou zatížit povinného náhradou nákladů exekuce; o takovou situaci půjde zpravidla tehdy, kdy má oprávněný prakticky jistotu, že povinný v nejbližší době (řádově dnů) svůj závazek splní. Jako eticky neobhajitelný Ústavní soud zhodnotil návrh na nařízení exekuce podaný v době, kdy by povinný v případě poskytnutí součinnosti ze strany oprávněného (spočívající v podepsání čestného prohlášení obsahujícího souhlas s převodem peněžních prostředků na účet oprávněného ve lhůtě několika dní po splatnosti) již finanční prostředky s největší pravděpodobností obdržel (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. IV. ÚS 3216/14).

Nález Ústavního soudu má přitom ve vztahu k rozhodování soudů obecných precedenční závaznost (tedy závaznost v obdobných případech, nikoli pouze v konkrétní věci) a již učiněný výklad Ústavního soudu má být pro obecné soudy východiskem při rozhodování následujících případů obdobného druhu (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05, náleží Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 2219/12).

Protože rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, z níž odvolací soud při svém rozhodování vycházel, je v rozporu s pozdějším názorem Ústavního soudu vyjádřeném ve výše citovaném nálezu, je třeba otázku vznesenou v dovolání posoudit v souladu s touto judikaturou Ústavního soudu, a dovoláním napadené usnesení odvolacího soudu tak nelze považovat za správné.

Nejvyšší soud proto, respektuje nazírání Ústavního soudu na otázku možnosti zastavení exekuce z důvodu šikanózního exekučního návrhu, usnesení odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí také na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 o. s. ř.).

Exekuční soud se v dalším řízení – s ohledem na námitku vznesenou povinnou – bude zabývat tím, zda samotný exekuční návrh oprávněné (v to zahrnuje i okolnosti jeho podání a otázku odepření poskytnutí nezbytné součinnosti ke včasnému splnění závazku povinné) má charakter zneužití práva, přičemž dospěl-li by k závěru, že se o zneužití práva jedná, je to důvodem pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)